

ODSUTNOST I PRISUTNOST KRŠĆANA NA PLANETU

DOGMATSKA KONSTITUCIJA O CRKVI: SVJETLO NARODA. KOMENTAR

Poglavlje VII: Eshatološka narav putujuće Crkve i njezino jedinstvo s nebeskom crkvom

Nakon govora o pozivu svih članova Crkve na svetost u V i o redovnicima u VI poglavlju Konstitucija u VII poglavlju raspravlja o eshatološkoj naravi Crkve. Crkva će zadobiti svoje savršeno lice tek na koncu vremena. Sada još na sebi nosi crte ovoga svijeta uzdišući samo za svojim pravim licem. Stoga se kršćani ne smiju ukopati u ovaj svijet nego se moraju boriti za buduću slavu sa svojom braćom svetima koji su već u tu slavu ušli. Njih nam je štovati, po njihovim stazama ići, njihov zagovor prositi. S njima smo najbolje sjedinjeni kad sakupljeni oko oltara skupa s Kristom, svojim Otkupiteljem, slavimo presv. Trojstvo.

Razna carstva u prirodi (mrtvo, živo; biljno, životinjsko i čovječje) govore o tome da je naš materijalni svijet sazidan u slojevima. Na dnu je sloj mrtve materije. Nad njom se izdigao život sa svoja tri velika roda ili sloja. No oni nisu odvojeni među sobom nepropustivim zidovima. Naprotiv, niži je sloj otvoren prema višem, a viši utječe na niži i oblikuje ga prema sebi. Život zalazi u mrtvu materiju i budeći je od sna mrtvila diže u svoj način bivovanja. Ista materija koja nam je pod nogama nalazi se u biljkama uvučena u životne procese, kao i u tijelu životinja i ljudi. Kada znamo da čovjekov duh ne može misliti bez materije kao pratilice, onda možemo reći da se materija u čovjeku nekako popela do visine duha. Sjedinjenje s čovječjim duhom silno ju je obogatilo. Učinilo ju je da ne samo iz prikrajka prisluškuje čovjekovu životu nego da u njemu i sudjeluje. A čovjekov duh ne uljeva život samo u materiju svoga tijela nego preko te materije skopčan sa svom materijom u prirodi utiskuje samoga sebe u sve oko sebe. Današnja tehnika samo je pečat našega duha utisnut u materijalnu sredinu u kojoj čovjek živi.

Tako pojaviti se u svemiru znači biti »uslojen«. Bića niže »uslojena« okrenuta su prema višim slojevima. Ona opet viših pružaju onima nižih slojeva ruku da ih dignu na svoj »životni standard«.

I Božji se Sin utjelovljenjem »uslojio« u svemir. U tom se utjelovljenje i sastojalo. Njegova ljudska narav postala je najvišim slojem svemira. Po sjedinjenju s božanskom osobom po općem svemirskom zakonu dignuta je na božanski »životni standard«. Postala je u preobilju dionicom božanske naravi. Otud Kristu vrhunski položaj u našem svijetu. Stoga su prema njemu otvorena sva bića i njihova zbivanja, u prvom redu čovjek i njegova povijest. Sveopćoj svemirskoj evoluciji započetoj na početku vremena on pruža ruku da je svrne u se kao u njezin uvir te tako sve učini dionicima bogatstva svog bogočovječjeg života. Odviše brzo svršimo u svojim mislima s Kristovim uskrsnućem i užašaćem na nebo. Shvaćamo ih blistavim finalom njegova života. I ne pomišljamo na to da oni nisu nikakav finale, nego naprotiv početak: početak Bogočovjekove preobrazbe svemira. Lijepo nam je napisao Guardini: »On sa svojim proslavljenim tijelom, sa svojim proslavljenim čovječstvom, jest otkupljeni svijet. U njemu je cjelokupno stvorenje dignuto u Boga. On sada stoji u svijetu kao neugasivi početak njegova preobražaja. Djeluje kao vatra koja se unakolo širi; kao vrata kroz koja sve žuri da uniđe; kao živi put koji sve zove da se njim upute. Sve mora u Uskrsnuloga, sve mora biti uvučeno u dioništvo njegove slave!« U tom hodu svega u slavu uskrsnuloga Krista sastoji se kristovska evolucija. »Kristovo uskrsnuće posjeduje neiscrpivu dinamiku: ljude i svemir pretvoriti u svoje stanje. Kao što je po Abrahamovu pozivu započeo proces kretanja prema utjelovljenju tako je taj proces po Kristovu uskrsnuću dobio karakter neiscrpivog preobražavanja«, veli Schmaus, njemački dogmatičar.

»Sa svih zemaljskih odluka i zbivanja ljeska se pravac prema koncu«, veli protestantski teolog Culman imajući pred očima sudnji dan kada će se konačno kristovska evolucija završiti. Mi tu misao možemo proširti i reći: Sa svih stvari i sa svih oblika ovoga svijeta ljeska se pravac prema slavi uskrsnuća koja će se objaviti na posljednji dan (eshaton). S pravom nas, stoga, Koncil upozorava da se taj pravac na stvarima prema našem kršćanskom eshatonu mora naći u našoj kršćanskoj svijesti. On je pravi kut pod kojim je kršćaninu gledati cijelu povijest i sveukupno povijesno zbivanje. Po njemu su svi oblici našeg zemaljskog života, i naš današnji oblik također, prolazni kao što je sve u svakoj evoluciji prolazno i provizorno dok se ne stigne do konca. Živimo ne u kući, nego pod šatorima. Život nam je marš, a ne udobno smještanje na planetu. I ništa oko nas nije čvrsto, stalno i apsolutno. Sve je ad tempus kao i mi. Sve je u pokretu da iziđe iz svojih današnjih oblika. Stoga nema nikakva smisla vjenčanje s ovozemnim oblicima i vjernost njima do groba. Naše se misli otkidaju od planeta i smještaju u slavu Isusa Krista, prema kojoj svojim životom hodočastimo; i prema svima onima koji su u tu slavu već zašli.

Time ne želimo postati odmetnicima od ovog zemaljskog života i njegovih oblika; nikakvim dezerterima iz afere na našem planetu. Kristovska evolucija vrši se unutar svjetske povijesti.

Dr RUDOLF BRAJČIĆ, D. I.